

PODACI O PREDMETU

(IT-04-74)

PRLIĆ i drugi

Tužilac protiv Jadranka Prlića, Brune Stojića, Slobodana Praljka, Milivoja Petkovića, Valentina Čorića i Berislava Pušića

JADRANKO PRLIĆ

	Predsjednik Hrvatskog vijeća obrane (HVO) i predsjednik Vlade "Hrvatske Republike Herceg-Bosne" (HR H-B). - Osuđen na 25 godina zatvora
Datum i mjesto rođenja	10. jun 1959. u Đakovu, Hrvatska
Optužnica	Prvobitna: 4. mart 2004., objelodanjena 2. aprila 2004.; izmijenjena: 16. novembar 2005., druga izmijenjena optužnica: 11. jun 2008.
Datum predaje	5. april 2004.
Prebačen na MKSJ	5. april 2004.
Prvo stupanje pred Sud	6. aprila 2004. izjasnio se po svim tačkama da nije kriv
Presuda Pretresnog vijeća	29. maja 2013. osuđen na 25 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	29. novembra 2017. osuđen na 25 godina zatvora

Prlić je znao za brojne zločine koje su počinili pripadnici oružanih snaga Hrvatske zajednice (kasnije Republike) Herceg-Bosne. Takođe je znao i za teške uslove u kojima su Muslimani, uhapšeni od strane HVO-a, držani u zatočeništvu u zatvorima u Dretelju, Gabeli i na Heliodromu. Unatoč tome, opravdavao je zatočavanje muslimanskih civila i poricao stvarnost njihovog položaja. Time je prihvatao i ohrabrivao te uslove krajnje nesigurnosti, kao i loše postupanje sa zatočenicima u više HVO-ovih zatočeničkih centara.

BRUNO STOJIĆ

	Kao načelnik Odjela obrane, Stojić je bio zadužen za većinu sastavnica oružanih snaga Herceg-Bosne/HVO. - Osuđen na 20 godina zatvora
Datum i mjesto rođenja	8. april 1955. u selu Hamzići, opština Čitluk, Bosna i Hercegovina
Optužnica	Prvobitna: 4. mart 2004., objelodanjena 2. aprila 2004.; izmijenjena: 16. novembar 2005., druga izmijenjena optužnica: 11. jun 2008.
Datum predaje	5. april 2004.
Prebačen na MKSJ	5. april 2004.
Prvo stupanje pred Sud	6. aprila 2004. izjasnio se po svim tačkama da nije kriv
Presuda Pretresnog vijeća	29. maja 2013. osuđen na 20 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	29. novembra 2017. osuđen na 20 godina zatvora

Stojić je bio informisan o zločinima koje je HVO počinio tokom vojnih operacija u Gornjem Vakufu u januaru 1993. i Jablanici u aprilu 1993., o deložiranju muslimanskog stanovništva u julu 1993. u Čapljinji, o granatiranju i napadima na članove međunarodnih organizacija, kao i o lošim životnim uslovima muslimanskog

stanovništva u istočnom Mostaru. Takođe, bio je informisan o činjenici da Muslimani zatočeni od strane HVO-a u zatvorima u Ljubuškom, Dretelju, Gabeli i na Heliodromu nisu držani u uslovima u skladu s međunarodnim pravom. Pored toga, nije ulagao ozbiljnije napore da se stane u kraj činjenju zločina, iako je imao potrebne ovlasti i to mu je bila dužnost.

SLOBODAN PRALJAK

Imao je funkciju u Ministarstvu obrane Hrvatske i bio je zapovjednik Glavnog stožera HVO-a.

- Osuđen na 20 godina zatvora

Datum i mjesto rođenja	2. januar 1945. u Čapljinji, Bosna i Hercegovina
Optužnica	Prvobitna: 4. mart 2004., objelodanjena 2. aprila 2004.; izmijenjena: 16. novembar 2005., druga izmijenjena optužnica: 11. jun 2008.
Datum predaje	5. april 2004.
Prebačen na MKSJ	5. april 2004.
Prvo stupanje pred Sud	6. aprila 2004. izjasnio se po svim tačkama da nije kriv
Presuda Pretresnog vijeća	29. maja 2013. osuđen na 20 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	29. novembra 2017. osuđen na 20 godina zatvora

Praljak je bio informisan o tome da pripadnici oružanih snaga HVO-a premještaju i zatočavaju muslimansko stanovništvo Prozora u periodu od jula do avgusta 1993. Znao je da će u opštini Mostar biti počinjeni zločini, konkretno, znao je za ubistva, rušenje zgrada u istočnom Mostaru (uključujući džamije i Stari most), i za ranjavanje i napade na članove međunarodnih organizacija. On je omogućio ubistva Muslimana koji nisu pripadali nikakvim oružanim snagama, kao i uništavanje imovine u Stupnom Dolu u oktobru 1993. godine. Nije ulagao nikakve ozbiljnije napore da se stane u kraj zločinima koje su činile oružane snage HVO-a.

MILIVOJ PETKOVIĆ

Načelnik Glavnog stožera HVO-a, a kasnije, od kraja jula 1993., zamjenik vrhovnog zapovjednika snaga HVO-a.

- Osuđen na 20 godina zatvora

Datum i mjesto rođenja	11. oktobar 1949. u Šibeniku, Hrvatska
Optužnica	Prvobitna: 4. mart 2004., objelodanjena 2. aprila 2004.; izmijenjena: 16. novembar 2005., druga izmijenjena optužnica: 11. jun 2008.
Datum predaje	5. april 2004.
Prebačen na MKSJ	5. april 2004.
Prvo stupanje pred Sud	6. aprila 2004. izjasnio se po svim tačkama da nije kriv
Presuda Pretresnog vijeća	29. maja 2013. osuđen na 20 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	29. novembra 2017. osuđen na 20 godina zatvora

Petković je planirao i omogućio vojne operacije u opštini Gornji Vakuf u januaru 1993. On je planirao i rukovodio vojnim operacijama u opštini Jablanica u aprilu 1993., onemogućio međunarodnim posmatračima pristup selima Sovići i Doljani, i potom koordinirao preseljenje civila u Gornji Vakuf. Rukovodio je vojnim operacijama u opštini Prozor u aprilu i junu 1993. i planirao operacije u julu i avgustu 1993. godine. Učestvovao je u planiranju granatiranja istočnog Mostara, blokirao pristup humanitarnim konvojima za muslimansko stanovništvo istočnog Mostara, planirao vojnu ofenzivu na stari dio grada Mostara, uključujući i onu od 8. novembra 1993. koja je dovela do rušenja Starog mosta u Mostaru.

VALENTIN ĆORIĆ

	Načelnik Uprave vojne policije HVO-a; u novembru 1993., imenovan za ministra unutarnjih poslova HR H-B. - Osuđen na 16 godina zatvora
Datum i mjesto rođenja	23. jun 1956. u selu Paoča, opština Čitluk, Bosna i Hercegovina
Optužnica	Prvobitna: 4. mart 2004., objelodanjena 2. aprila 2004.; izmijenjena: 16. novembar 2005., druga izmijenjena optužnica: 11. jun 2008.
Datum predaje	5. april 2004.
Prebačen na MKSJ	5. april 2004.
Prvo stupanje pred Sud	6. aprila 2004. izjasnio se po svim tačkama da nije kriv
Presuda Pretresnog vijeća	29. maja 2013. osuđen na 16 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	29. novembra 2017. osuđen na 16 godina zatvora

Ćorić je do 10. novembra 1993. igrao ključnu ulogu u funkcionalisanju mreže zatočeničkih centara HVO-a. Doprino je držanju hiljada Muslimana u zatočeništvu pod teškim uslovima, tokom kojeg su ti ljudi premlaćivani, zlostavljeni i ponižavani. Osim toga, uprkos alarmantnim informacijama koje je dobivao, Ćorić ništa nije preuzeo da bi spriječio da se zatočenici šalju na liniju fronta kako bi тамо radili, pri čemu su mnogi od njih ubijeni ili ranjeni.

BERISLAV PUŠIĆ

	Zadužen za kontrolu u kriminalističko-istražnom odjeljenju Uprave vojne policije; predsjednik Službe za razmjenu zarobljenika i drugih osoba; na čelu komisije kojoj je povjerena uprava nad svim zatvorima i zatočeničkim centrima HVO-a; predstavnik HVO-a u odnosu na međunarodnu zajednicu i visoke funkcionere iz Hrvatske i BiH. - Osuđen na 10 godina zatvora
Datum i mjesto rođenja	8. jun 1952. u Mostaru, Bosna i Hercegovina
Optužnica	Prvobitna: 4. mart 2004., objelodanjena 2. aprila 2004.; izmijenjena: 16. novembar 2005., druga izmijenjena optužnica: 11. jun 2008.
Datum predaje	5. april 2004.
Prebačen na MKSJ	5. april 2004.
Prvo stupanje pred Sud	6. aprila 2004. izjasnio se po svim tačkama da nije kriv
Presuda Pretresnog vijeća	29. maja 2013. osuđen na 10 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	29. novembra 2017. osuđen na 10 godina zatvora

Pušić je znao za masovna hapšenja Muslimana u Herceg-Bosni, i to od aprila 1993. kada su hapšenja krenula u opštini Jablanica. Znao je za vrlo teške uslove u kojima su Muslimani bili zatočeni - u školi u Sovićima i u zatvorima u Dretelju, Gabeli i Ljubuškom - kao i za zlostavljanja zatočenika na Heliodromu i u zatočeničkom objektu Vojno. Ipak, on nikada nije preuzeo potrebne mjere kako bi se ti uslovi popravili ili zlostavljanja prekinula.

STATISTIČKI PODACI

Broj sudskih dana	465
Ukupan broj svjedoka	320
Ukupan broj svjedoka koji su svjedočili u sudnici	208
Svjedoci tužilaštva koji su svjedočili u sudnici	145
Svjedoci odbrane koji su svjedočili u sudnici	Prlić: 19 Stojić: 19 Praljak: 11 Petković: 12 Čorić: 6 Pušić: 0
Ukupan broj usvojenih dokaza u predmetu	9872
Broj dokaznih predmeta sudskog vijeća	15
Broj dokaznih predmeta tužilaštva	4913
Broj dokaznih predmeta odbrane	4944

SUĐENJE	
Početak suđenja	26. april 2006.
Završne riječi	7. februar - 2. mart 2011.
Pretresno vijeće III	Sudija Jean-Claude Antonetti (predsjedavajući), sudija Árpád Prandler, sudija Stephan Trechsel, sudija Antoine Kesia-Mbe Mindua (rezervni sudija <i>ad litem</i>)
Tužilaštvo	Kenneth Scott, Douglas Stringer
Advokati odbrane	Za Jadranka Prlića: Michael G. Karnavas, Suzana Tomanović Za Brunu Stojića: Senka Nožica, Karim A.A. Khan Za Slobodana Praljka: Nika Pinter, Nataša Fauveau-Ivanović Za Milivoja Petkovića: Vesna Alaburić, Guénaël Mettraux Za Valentina Čorića: Dijana Tomašegović-Tomić, Dražen Plavec Za Berislava Pušića: Fahrudin Ibršimović, Roger Sahota
Presuda	29. maj 2013.

ŽALBENI POSTUPAK	
Žalbeno vijeće	Sudija Carmel Agius, (predsjedavajući), sudija Liu Daqun, sudija Fausto Pocar, sudija Theodor Meron, sudija Bakone Justice Moloto
Tužilaštvo	Douglas Stringer
Odbrana	Za Jadranka Prlića: Michael G. Karnavas, Suzana Tomanović Za Brunu Stojića: Senka Nožica, Karim A.A. Khan Za Slobodana Praljka: Nika Pinter, Nataša Fauveau-Ivanović Za Milivoja Petkovića: Vesna Alaburić, Davor Lazić Za Valentina Čorića: Dijana Tomašegović-Tomić, Dražen Plavec Za Berislava Pušića: Fahrudin Ibršimović, Roger Sahota
Presuda	29. novembar 2017.

OPTUŽNICA I OPTUŽBE

Prvobitna optužnica protiv Jadranka Prlića, Brune Stojića, Slobodana Praljka, Milivoja Petkovića, Valentina Čorića i Berislava Pušića potvrđena je 4. marta 2004., a objelodanjena 2. aprila 2004.

Dana 16. novembra 2005., tužilaštvo je podnijelo izmijenjenu optužnicu u kojoj je razjasnilo već ranije navedene optužbe protiv optuženih.

Dana 22. maja 2008., tužilaštvu je naloženo da izmijeni optužnicu kako bi dodatno pojasnilo određene navode. Druga izmijenjena optužnica je podnesena 11. juna 2008. i postala je važeća optužnica.

U optužnici su se optuženi teretili na osnovu individualne krivične odgovornosti (član 7(1) Statuta) i na osnovu krivične odgovornosti nadređenog (član 7(3) Statuta) za sljedeće:

- Hotimično lišavanje života; nečovječno postupanje (seksualno zlostavljanje); protivpravnu deportaciju, premještanje i zatočenje civila; nečovječno postupanje; uništavanje imovine širokih razmjera i oduzimanje imovine koje nije opravdano vojnom nuždom a izvedeno je na protivpravan i bezobziran način (teške povrede Ženevskih konvencija, član 2),
- Okrutno postupanje; protivpravni fizički rad; bezobzirno uništavanje gradova, naselja i sela, ili pustošenje koje nije opravdano vojnom nuždom; uništavanje ili hotimično nanošenje štete ustanovama namijenjenim religiji ili obrazovanju; pljačkanje javne i privatne imovine; protivpravni napad na civile; protivpravno terorisanje civila (kršenja zakona i običaja ratovanja, član 3),
- Progone na političkoj, rasnoj i vjerskoj osnovi; ubistvo; silovanje; deportaciju; zatvaranje; nehumana djela (zločini protiv čovječnosti, član 5).

SUĐENJE

Suđenje je počelo 26. aprila 2006. Tužilaštvo je završilo s izvođenjem svojih dokaza 24. januara 2008. Izvođenje dokaza odbrane počelo je 5. maja 2008., a zvanično završilo 17. maja 2010.

Završne riječi su iznesene od 7. februara do 2. marta 2011.

ODLUKA U SKLADU S PRAVILOM 98bis

Po završetku izvođenja dokaza optužbe, pretresno vijeće može odlučiti da li postoji osnova za osuđujuću presudu. Ako vijeće smatra da optužba nije izvela dovoljne dokaze za određenu optužbu ili optužbe, vijeće te optužbe može odbaciti i donijeti oslobođajuću presudu po tim optužbama prije početka izvođenja dokaza odbrane.

Dana 20. februara 2008., Pretresno vijeće u predmetu *Prlić i drugi* izdalo je usmenu odluku u skladu s pravilom 98bis i odbacilo zahtjeve za oslobođajuću presudu koje su podnijele odbrane Čorića i Pušića.

PRESUDA PRETRESNOG VIJEĆA

U presudi Vijeće je iznijelo brojne zaključke u vezi sa zločinima koje su počinili pripadnici HVO-a. Između ostalog, Vijeće je zaključilo sljedeće:

- Napetosti između Hrvata i Muslimana u Bosni i Hercegovini rasle su tokom 1992., i to naročito u opštini Prozor. Dana 23. oktobra 1992. HVO je napao grad Prozor i okolna mjesta. Nakon stavljanja grada Prozora i sela Paljike pod kontrolu, pripadnici HVO-a su, počevši od 24. oktobra 1992., uništili više muslimanskih kuća i vozila u gradu, te spalili jednu kuću i ubili dvije osobe u Paljikama.
- Dana 18. januara 1993., HVO je napao grad Gornji Vakuf, kao i nekoliko okolnih sela. Sukobi HVO-a i Armije BiH (ABiH) trajali su nekoliko dana. Počevši od 18. januara 1993., HVO je u fabrici namještaja u Trnovači, opština Gornji Vakuf, zatočio 40 do 60 muškaraca. Vojnici HVO-a su neke od njih tukli i ili maltretirali. Na primjer, dva vojnika HVO-a su Hasanu Behli odsjekli uho, a poslije mu gazili po rani. Nakon približno dvije sedmice zatočenja, ti muškarci Muslimani su razmijenjeni ili premješteni.
- HVO je 17. aprila 1993. izveo napade na opštine Prozor i Jablanica. Od 17. do 19. aprila 1993., HVO je napao sela Parcane, Lizoperce i Tošćanicu u opštini Prozor, gdje je spalio kuće Muslimana i ubio dvije osobe. Dana 17. aprila, HVO je granatirao sela Soviće i Doljane u opštini Jablanica. Nakon borbi, i do 23. aprila 1993., HVO je uhapsio vojnike Armije BiH, vojno sposobne muškarce Muslimane, žene, djecu i starce

iz tih sela, i odveo ih u školu u Sovićima, gdje je više njih bilo zatočeno u vrlo teškim uslovima do 5. maja 1993. Vojnici HVO-a su zatočenike, uključujući i žene, tukli i maltretirali, i ubili četiri vojnika Armije BiH.

- Dana 9. maja 1993., HVO je izveo opšti napad na Armiju BiH u Mostaru, tokom kojeg je zauzeo stambeni blok Vranica u kojem se nalazio štab Armije BiH. Tokom te operacije koja je trajala nekoliko dana, vojnici HVO-a minirali su Baba Beširovu džamiju. Vojnici HVO-a su masovno hapsili Muslimane iz zapadnog Mostara i odvajali muškarce od žena, djece i staraca. Pripadnici Armije BiH bili su zatočeni u zgradama MUP-a i Duhanskog instituta, gdje su ih jako pretukli. Drugi muškarci, bez obzira na to da li su bili pripadnici Armije BiH ili ne, bili su zatočeni i premlaćivani u zgradama Mašinskog fakulteta. Deset vojnika Armije BiH umrlo je uslijed posljedica tog nasilja. Žene, djeca i starci iz zapadnog Mostara poslani su na Heliodrom gdje su bili zatočeni više dana, nakon čega su pušteni kućama.

- Od juna 1993. do aprila 1994. HVO je pod opsadom držao istočni Mostar. Tokom tog perioda je na istočni dio grada, kao i na četvrt Donja Mahala u zapadnom dijelu izvršen dugotrajni vojni napad HVO-a, koji se konkretno sastojao od stalnog intenzivnog granatiranja i vatre iz drugog naoružanja. Usljed granatiranja su mnogi civili, ali i članovi međunarodnih organizacija bili ranjeni i izgubili živote. Takođe je jako oštećeno ili uništeno deset džamija. HVO je zaprečavao, a ponekad i potpuno blokirao prolaz humanitarne pomoći. Muslimansko stanovništvo bilo je prisiljeno da živi u izuzetno teškim uslovima, bez hrane, vode, električne energije i adekvatne njegе. Vojnici HVO-a su silovali više žena, uključujući i jednu djevojku od 16 godina, prije nego što su ih natjerali da pređu liniju fronta prema istočnom Mostaru. Dana 8. novembra 1993. jedan tenk HVO-a je tokom ofenzive cijeli dan otvarao vatru po Starom mostu, zbog čega se nije mogao koristiti i skoro se srušio. Most se zaista i srušio u jutarnjim satima 9. novembra 1993. Vijeće je zaključilo da, iako ga je koristila Armija BiH, pa je stoga za HVO predstavljao legitimni vojni cilj, rušenje mosta prouzrokovalo neproporcionalnu štetu civilnom muslimanskom stanovništvu istočnog Mostara.

- U jutarnjim satima 23. oktobra 1993. oružane snage HVO-a krenule su u napad na selo Stupni Do. Vojnici specijalnih jedinica «Maturice» i «Apostoli» silovali su i seksualno zlostavljavali tri žene iz sela. Takođe su tokom napada ubili 36 osoba, među kojima i troje djece uzrasta 13, 8 i 3 godine. Selo je u potpunosti razoren, a mještanima je oduzeta imovina.

Vijeće je većinom glasova utvrdilo da je sukob između HVO-a i ABiH tokom ovog razdoblja bio međunarodni sukob. Iz dokaza se vidi da su se snage hrvatske vojske borile zajedno sa pripadnicima HVO-a protiv ABiH, a da je Republika Hrvatska vršila opštu kontrolu nad oružanim snagama i civilnim vlastima najprije Hrvatske Zajednice, a potom Hrvatske Republike Herceg-Bosne.

Vijeće je većinom glasova utvrdilo da je postojao udruženi zločinački poduhvat (UZP) koji je za krajnji cilj imao uspostavljanje hrvatskog entiteta, djelimično u granicama Hrvatske banovine iz 1939., kako bi se omogućilo ponovno ujedinjenje hrvatskog naroda. Ovaj hrvatski entitet u BiH trebalo je ili da se pripoji Hrvatskoj nakon eventualnog raspada BiH, ili da postane nezavisna država unutar BiH, tjesno povezana sa Hrvatskom. Već u decembru 1991. članovi rukovodstva Hrvatske zajednice Herceg-Bosne (među kojima je Mate Boban, predsjednik Hrvatske zajednice, a potom Hrvatske Republike Herceg-Bosne) i čelnici Hrvatske (među kojima je Franjo Tuđman, predsjednik Hrvatske) ocijenili da je za ostvarivanje krajnjeg cilja, to jest za uspostavljanje hrvatskog entiteta kakav sam maločas opisao, neophodno promijeniti nacionalni sastav stanovništva na teritorijama za koje se tvrdilo da pripadaju Hrvatskog zajednici Herceg-Bosni. U najmanju ruku od kraja oktobra 1992., Prlić, Stojić, Petković i Praljak znali su da je ostvarivanje ovog cilja u suprotnosti sa mirovnim pregovorima koji su se vodili u Ženevi i da podrazumijeva premještanje muslimanskog stanovništva izvan teritorije Herceg-Bosne.

Vijeće je smatralo da brojni zločini koje su snage HVO-a počinile nad Muslimanima od januara 1993. do aprila 1994. uglavnom ukazuju na očevidan obrazac ponašanja. U većini slučajeva, zločine nije nasumice počinila šačica nedisciplinovanih vojnika. Naprotiv, zločini su bili ishod plana koji su pripremili učesnici u UZP-u kako bi otjerali muslimansko stanovništvo iz Herceg-Bosne.

U pogledu svakog od optuženih, Vijeće se većinom glasova uvjerilo da su značajno doprinjeli UZP-u i da iz njihovog doprinosa proizlazi da su posjedovali namjeru da ostvare zajednički zločinački cilj protjerivanja muslimanskog stanovništva.

Jadranko Prlić

Vijeće je ocijenilo da je, na osnovi svog učešća u ostvarivanju zajedničkog zločinačkog cilja i svojih saznanja o činjenicama, Prlić mogao razumno predvidjeti počinjenje krivičnih djela ubistva i seksualnog zlostavljanja tokom akcija deložiranja Muslimana iz zapadnog Mostara, djela krađe činjena tokom akcija protjerivanja stanovništva u Gornjem Vakufu, Jablanici i zapadnom Mostaru, ubistva u sklopu zatočenja u Sovićima, kao i rušenje dviju džamija u Sovićima i Doljanima.

Bruno Stojić

Vijeće je ocijenilo da je, na osnovi svog učešća u ostvarivanju zajedničkog zločinačkog cilja i svojih saznanja o činjenicama Stojić mogao razumno predvidjeti djela seksualnog zlostavljanja počinjena tokom operacija deložiranja Muslimana iz zapadnog Mostara, kao i djela krađe počinjena tokom operacija deložiranja u Gornjem Vakufu u januaru 1993., te u opštini Mostar počevši od maja 1993. godine.

Slobodan Praljak

Vijeće je ocijenilo da je, na osnovi svog doprinosa ostvarivanju zajedničkog zločinačkog cilja i svojih saznanja o činjenicama, Praljak mogao razumno predvidjeti da će, tokom operacija deložiranja u Gornjem Vakufu u januaru 1993. i tokom operacije HVO-a u Raštanima u avgustu 1993., biti počinjena djela krađe.

Milivoj Petković

Vijeće je ocijenilo da je, na osnovi svog doprinosa ostvarivanju zajedničkog zločinačkog cilja i svojih saznanja o činjenicama, Petković mogao razumno predvidjeti djela seksualnog zlostavljanja činjena tokom operacija deložiranja muslimanskog stanovništva iz zapadnog Mostara u periodu od juna 1993. do februara 1994. i tokom vojnih operacija u Varešu krajem oktobra 1993., djela krađe počinjena tokom operacija deložiranja u opštini Gornji Vakuf u januaru 1993., u opštini Jablanica u aprilu 1993., u opštini Mostar od juna do februara 1994., tokom vojnih operacija u Varešu krajem oktobra 1993., kao i rušenje džamija u Sovićima i Doljanima tokom operacija u opštini Jablanica u aprilu 1993.

Valentin Čorić

Vijeće je ocijenilo da je, na osnovi svog doprinosa ostvarivanju zajedničkog zločinačkog cilja i svog poznavanja činjenica, Čorić mogao razumno predvidjeti da će u januaru 1993. tokom operacija deložiranja u opštini Gornji Vakuf biti počinjena djela krađe; da će od početka maja 1993. u operacijama deložiranja u zapadnom Mostaru biti počinjena seksualna zlostavljanja i djela krađe; te da će u avgustu 1993. uslijed zlostavljanja u zatvoru Dretelj neki od zatočenika preminuti.

Budući da za zločine počinjene u opštini Prozor u oktobru 1992. Vijeće nije prihvatile da su dio UZP-a, Vijeće je razmatralo odgovornost optuženih na osnovu drugih vidova učešća, za koje se tereti u optužnici. Dokazi uvršteni u spis Vijeću su omogućili da izvede zaključke o odgovornosti na osnovu člana 7(3) Statuta (odgovornost nadređenog) samo u odnosu na Čorića. Čorić je 25. oktobra 1992. bio obaviješten o tome da su pripadnici Vojne policije ukrali muslimanska vozila. Uprkos tim informacijama, Čorić nije ništa učinio kako bi kaznio počinioce iako je imao i ovlasti i obavezu da nešto preduzme. Osim toga, Čorić je u to isto vrijeme bio upozoren da su za vrijeme borbi u Prozoru oštećene mnoge kuće. Informacije kojima je Čorić raspolagao bile su dovoljno zabrinjavajuće da bi opravdale dodatnu istragu u vezi s tim razaranjima, no ona nije pokrenuta. Budući da nije izvršio svoje obaveze koje proizlaze iz njegovog nadređenog položaja u hijerarhiji, Vijeće je zaključilo da je Čorić odgovoran na osnovu člana 7(3) Statuta za djela krađe i razaranja počinjena u opštini Prozor u oktobru 1992.

Berislav Pušić

Vijeće se većinom glasova uvjerilo van razumne sumnje da je Pušić u značajnoj mjeri doprinio udruženom zločinačkom poduhvatu. Iz njegovog doprinosa, između ostalog, slijedi da je on imao namjeru ostvariti zajednički zločinački cilj da se protjera muslimansko stanovništvo.

Dana 29. maja 2013., Pretresno vijeće je izreklo svoju presudu kako slijedi:

Prlić, Stojić, Petković i Čorić proglašeni su krivim, na osnovu individualne krivične odgovornosti (član 7(1) Statuta Međunarodnog suda) za:

- Progone na političkoj, rasnoj i vjerskoj osnovi; ubistvo; silovanje; deportaciju; zatočavanje; nehumana djela (zločini protiv čovječnosti, član 5)
- Okrutno postupanje; protivpravni rad; uništavanje ili hotimično nanošenje štete ustanovama namijenjenim religiji ili obrazovanju; pljačkanje javne i privatne imovine; protivpravni napad na civile; protivpravno terorisanje civila (kršenja zakona i običaja ratovanja, član 3)
- Hotimično lišavanje života; nečovječno postupanje (seksualno zlostavljanje); protivpravnu deportaciju, premještanje i zatočenje civila; nečovječno postupanje; uništavanje imovine širokih razmjera i oduzimanje imovine koje nije opravdano vojnom nuždom, a izvedeno je na protivpravan i bezobziran način (teške povrede Ženevskih konvencija, član 2)

Kazna: Prlić, 25 godina zatvora; Stojić, 20 godina zatvora; Petković, 20 godina zatvora; Čorić, 16 godina zatvora.

Praljak je proglašen je krivim, na osnovu individualne krivične odgovornosti (član 7(1) Statuta Međunarodnog suda) za:

- Progone na političkoj, rasnoj i vjerskoj osnovi; ubistvo; deportaciju; zatočavanje; nehumana djela (zločini protiv čovječnosti, član 5)
- Okrutno postupanje; protivpravni rad; uništavanje ili hotimično nanošenje štete ustanovama namijenjenim religiji ili obrazovanju; pljačkanje javne i privatne imovine; protivpravni napad na civile; protivpravno terorisanje civila (kršenja zakona i običaja ratovanja, član 3)
- Hotimično lišavanje života; protivpravnu deportaciju, premještanje i zatočenje civila; nečovječno postupanje; uništavanje imovine širokih razmjera i oduzimanje imovine koje nije opravdano vojnom nuždom, a izvedeno je na protivpravan i bezobziran način (teške povrede Ženevskih konvencija, član 2)

Kazna: 20 godina zatvora.

Pušić je proglašen je krivim, na osnovu individualne krivične odgovornosti (član 7(1) Statuta Međunarodnog suda) za:

- Progone na političkoj, rasnoj i vjerskoj osnovi; ubistvo; deportaciju; zatočavanje; nehumana djela (zločini protiv čovječnosti, član 5)
- Okrutno postupanje; protivpravni rad; uništavanje ili hotimično nanošenje štete ustanovama namijenjenim religiji ili obrazovanju; pljačkanje javne i privatne imovine; protivpravni napad na civile; protivpravno terorisanje civila (kršenja zakona i običaja ratovanja, član 3)
- Hotimično lišavanje života; protivpravnu deportaciju, premještanje i zatočenje civila; nečovječno postupanje; uništavanje imovine širokih razmjera i oduzimanje imovine koje nije opravdano vojnom nuždom, a izvedeno je na protivpravan i bezobziran način (teške povrede Ženevskih konvencija, član 2)

Kazna: 10 godina zatvora.

Sudija Trechsel je ovoj presudi priložio jedno izdvojeno i jedno djelimično protivno mišljenje.

Sudija Antonetti je ovoj presudi priložio jedno izdvojeno i jedno djelimično protivno mišljenje.

PRESUDA ŽALBENOГ VIJEĆA

Podnošenje podnesaka u ovom predmetu završeno je 29. maja 2015, a žalbeni postupak je trajao od 20. do 28. marta 2017. godine. Žalbeno veće izreklo je presudu 29. novembra 2017. godine.

Žalbeno vijeće je potvrdilo skoro sve osuđujuće presude koje je Pretresno vijeće izreklo Jadranku Prliću, Bruni Stojiću, Slobodanu Praljku, Milivoju Petkoviću, Valentinu Čoriću i Berislavu Pušiću u odnosu na događaje koji su se odigrali od 1992. do 1994. godine u osam opština i pet zatočeničkih centara na teritoriji Bosne i Hercegovine. Vijeće je takođe potvrdilo kazne koje je izreklo Pretresno vijeće, koje je osudilo Prlića na 25 godina zatvora, Stojića, Praljka i Petkovića na po 20 godina zatvora, Čorića na 16 godina zatvora, i Pušića na 10 godina zatvora.

Prlić, Stojić, Praljak, Petković, Čorić, i Pušić ostaju osuđeni za zločine protiv čovječnosti, kršenja zakona ili običaja ratovanja i teške povrede Ženevskih konvencija, konkretno za ubistvo, hotimično lišavanje života, progone na političkoj, rasnoj i vjerskoj osnovi, deportaciju, protivpravno zatočenje civila, prisilni rad, nečovječna djela, nečovječno postupanje, protivpravno i bezobzirno uništavanje imovine širokih razmjera koje nije opravdano vojnom nuždom, uništavanje ili hotimično nanošenje štete ustanovama namjenjenim religiji ili obrazovanju, protivpravne napade na civile i protivpravno terorisanje civila. Osim toga, Prlić, Stojić, Petković i Čorić ostaju osuđeni za silovanje, nečovječno postupanje (seksualno zlostavljanje), protivpravno i bezobzirno oduzimanje imovine širokih razmjera koje nije opravdano vojnom nuždom, i pljačkanje javne i privatne imovine po osnovu treće kategorije odgovornosti za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu. Praljak takođe ostaje osuđen za protivpravno i bezobzirno oduzimanje imovine širokih razmjera koje nije opravdano vojnom nuždom i pljačkanje javne i privatne imovine po osnovu treće kategorije odgovornosti za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu. Čorić dodatno ostaje osuđen za više zločina za koje snosi odgovornost kao nadređeni.

Žalbeno vijeće je takođe potvrdilo zaključak Pretresnog vijeća da su od polovine januara 1993. optuženi bili učesnici udruženog zločinačkog poduhvata, sa izuzetkom Pušića, koji mu se pridružio u aprilu 1993. Žalbeno vijeće je takođe potvrdilo da je zaključak Pretresnog vijeća da je cilj tog udruženog zločinačkog poduhvata bio stvaranje hrvatskog entiteta u Bosni i Hercegovini koji bi omogućio ponovno ujedinjenje hrvatskog naroda, putem etničkog čišćenja muslimanskog stanovništva.

Žalbeno vijeće je prihvatio neke žalbene osnove Stojića, Praljka, Petkovića, Čorića, i Tužilaštva, dok je u potpunosti odbacilo žalbe koje su uložili Prlić i Pušić. Kao posljedica prihvatanja tih žalbenih osnova, Žalbeno vijeće je poništilo ograničen broj zaključaka koji su potkrepljivali određene osude sve šestorice optuženih.